

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 61/22

Luxemburg, 7 april 2022

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-460/20
Google (Déréférencement d'un contenu prétendument inexact)

Volgens advocaat-generaal Pitruzzella is de exploitant van een zoekmachine bij een verzoek om verwijdering van links op basis van de vermeende onjuistheid van de informatie verplicht de controles uit te voeren die binnen zijn concrete mogelijkheden liggen

Bovendien moet bij een verzoek om verwijdering van miniatures uit de resultaten van een zoekopdracht naar afbeeldingen alleen rekening worden gehouden met de informatieve waarde van de betrokken afbeeldingen als zodanig

TU en RE hebben tegen Google LLC een vordering ingesteld om bepaalde links naar online-artikelen van een derde waarin TU en RE met naam worden genoemd, te verwijderen uit de resultaten van zoekopdrachten die worden verricht met de door Google LLC geëxploiteerde zoekmachine, en om te stoppen met het weergeven van thumbnails van de in een van die artikelen getoonde foto's. TU is in een verantwoordelijke functie werkzaam voor verschillende vennootschappen binnen de financiële dienstverlening of heeft daarin een participatie. RE was de partner van TU en tot en met mei 2015 procuratiehouder van een van deze vennootschappen. Op de website *g-net* zijn drie artikelen verschenen waarin de beleggingsstrategie van verschillende van deze vennootschappen kritisch werd besproken en twijfels werden geuit over het serieuze karakter van de beleggingsstrategie. In een van deze artikelen werden vier foto's getoond waarop TU en RE te zien waren aan het stuur van luxevoertuigen, in een helikopter en voor een chartervliegtuig. Zo konden de foto's de suggestie wekken dat verzoekers in door derden gefinancierde luxe leefden. TU en RE hebben Google LLC verzocht de links naar de betrokken artikelen, die volgens hen een aantal onjuiste beweringen en lasterlijke, op onjuiste feiten gebaseerde meningen bevatten, te verwijderen, alsook de miniatures uit de lijst van zoekresultaten te verwijderen.

De Duitse hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken heeft het Hof van Justitie twee prejudiciële vragen gesteld. De eerste vraag betreft de **specifieke aard van de functie van zoekmachines en de spanning die daardoor ontstaat tussen de grondrechten die zijn vervat in de artikelen 7, 8 en 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie**¹, in een scenario dat nog niet is onderzocht door het Hof, namelijk het scenario waarin de betrokkene de juistheid van de verwerkte gegevens betwist en om die reden om verwijdering verzoekt van links naar door derden gepubliceerde content waarin die gegevens voorkomen. De tweede betreft de vraag of bij de beoordeling van een verzoek om verwijdering van miniatures uit de resultaten van een zoekopdracht naar afbeeldingen rekening moet worden gehouden met de inhoud van de webpagina waarop de desbetreffende afbeelding is geplaatst.

In zijn conclusie van vandaag **analyseert advocaat-generaal Pitruzzella eerst de rechtspraak van het Hof**² **betreffende de verplichtingen die op de exploitant van een zoekmachine rusten**, en stelt hij vast dat uit die rechtspraak **vier vaste elementen** naar voren komen.

¹ Eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven (artikel 7), bescherming van persoonsgegevens (artikel 8) en vrijheid van meningsuiting en van informatie (artikel 11).

² Arrest van 13 mei 2014, *Google Spain en Google*, [C-131/12](#) (zie ook perscommuniqué [nr. 70/14](#)), en arrest van 24 september 2019, *GC e.a.*, [C-136/17](#) (zie ook perscommuniqué [nr. 113/19](#)).

Het **eerste** element betreft de kwalificatie van de activiteit van zoekmachines als „verwerking van persoonsgegevens” en van de exploitant van een zoekmachine als de „voor de verwerking verantwoordelijke” of verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot die persoonsgegevens in de zin van richtlijn 95/46³ en de algemene verordening gegevensverwerking (hierna: „AVG”)⁴. Het **tweede** element betreft de mogelijke ernstige inmenging in de grondrechten van de betrokkenen als gevolg van de activiteit van een zoekmachine. Het **derde** element uit de rechtspraak van het Hof betreft de noodzaak om alle betrokken grondrechten in aanmerking te nemen in het kader van een aan de exploitant van een zoekmachine gericht verzoek om verwijdering van links, en om deze rechten tegen elkaar af te wegen, waarbij naast de omstandigheden van het concrete geval ook rekening moet worden gehouden met de technologische kenmerken van de internetomgeving. Het **vierde** element, ten slotte, is dat de exploitant van de zoekmachine wordt belast met de taak om de betrokken grondrechten tegen elkaar af te wegen, teneinde te verzekeren dat de voorschriften van de AVG (voordien richtlijn 95/46) worden nageleefd. Deze taak is overigens gecodificeerd in artikel 17 AVG.

Voor de juridische oplossing die de advocaat-generaal voor de aan het Hof voorgelegde vragen voorstelt, heeft hij zich gebaseerd op de bovenstaande uit de rechtspraak van het Hof voortvloeiende beginselen.

Om te beginnen verduidelijkt hij **welke verplichtingen op de exploitant van een zoekmachine rusten bij de behandeling van een verzoek om verwijdering van links dat berust op de – niet met bewijzen gestaafde – bewering** dat bepaalde informatie in de geïndexeerde inhoud **onjuist is**.

Hij stelt voorop dat de grondrechten op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens niet absoluut zijn. Het recht op bescherming van persoonsgegevens moet worden beschouwd in samenhang met de maatschappelijke functie ervan en moet overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel worden afgewogen tegen andere grondrechten, waarbij aan het recht op informatie het juiste gewicht moet worden toegekend.

Indien de betrokkene een rol in het openbare leven vervult, wegen het recht om te informeren en het recht om te worden geïnformeerd weliswaar zwaarder door, maar volgens de advocaat-generaal is het tegengestelde het geval wanneer wordt vastgesteld dat de verwerkte gegevens onjuist zijn. Feit is dat niet alleen de juistheid van de gegevens een van de rechtmatigheidsvoorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens vormt, maar dat het recht op vrije meningsuiting en informatie, in zijn tweeledige – actieve en passieve – betekenis, wanneer het betrekking heeft op onjuiste informatie, niet op dezelfde hoogte kan worden geplaatst als de grondrechten op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens. Volgens de advocaat-generaal geldt in dit geval namelijk een voorrangscriterium dat is geworteld in een van de fundamentele waarden van de Europese Unie: de menselijke waardigheid, zoals verankerd in artikel 1 van het Handvest van de grondrechten. Onjuiste informatie schendt niet alleen het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens van de persoon op wie de informatie betrekking heeft, maar tast uiteindelijk ook diens waardigheid aan, aangezien zij een onjuiste voorstelling van hem geeft en aldus zijn identiteit wijzigt, die tegenwoordig vooral online wordt bepaald.

Wanneer twijfel bestaat over de juistheid van de door de exploitant van de zoekmachine verwerkte informatie, wordt de afweging van de betrokken grondrechten dus in een zeer specifieke context gemaakt, althans zolang nog niet is vastgesteld of de informatie al dan niet juist is. Hoewel de exploitant van een zoekmachine niet kan worden verplicht algemeen toezicht uit te oefenen op de gehoste inhoud en de juistheid ervan te controleren, moet hij toch een actieve rol spelen bij het

³ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB 1995, L 281, blz. 31).

⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB 2016, L 119, blz. 1).

verwijderen van inhoud met onjuiste persoonsgegevens uit de resultaten van een zoekopdracht, gezien zijn bijzondere verantwoordelijkheid als *gatekeeper* van de informatie.

In deze omstandigheden sluit de advocaat-generaal uit dat links kunnen worden verwijderd op basis van een eenzijdig verzoek van de betrokkene alleen, en dat de betrokkene verplicht kan worden zich tot de redacteur van de webpagina te wenden om de beweerdelijk onjuiste inhoud te laten verwijderen. Hij is van mening dat **op de betrokkene de verplichting rust om aan te geven op welke elementen het verzoek is gebaseerd en een begin van bewijs te leveren dat de inhoud die het voorwerp is van het verzoek om verwijdering van links, onjuist is. De exploitant van de zoekmachine moet de controles uitvoeren die binnen zijn concrete mogelijkheden liggen** om de gegrondheid van het verzoek al dan niet te bevestigen en **moet daarbij zo mogelijk contact opnemen met de redacteur van de geïndexeerde webpagina, om daarna te beslissen of hij het verzoek om verwijdering van links al dan niet inwilligt**. Indien het artikel betrekking heeft op een persoon die een openbare rol vervult, moet de keuze om de links te verwijderen worden gebaseerd op bijzonder sterke aanwijzingen dat de informatie onjuist is. Tot slot kan de exploitant van de zoekmachine, om onherstelbare schade voor de betrokkene te voorkomen, de opneming van de links in zijn resultatenlijst tijdelijk opschorten of kan hij in de zoekresultaten vermelden dat de juistheid van een deel van de informatie wordt betwist.

Wat betreft de tweede prejudiciële vraag is de advocaat-generaal van mening dat **voor het zoeken op naam naar afbeeldingen via een internetzoekmachine dezelfde regels gelden als voor zoekopdrachten op het web** en dat de exploitant van een zoekmachine, door op internet gepubliceerde foto's van natuurlijke personen te verzamelen en weer te geven, een dienst aanbiedt waarbij hij persoonsgegevens verwerkt onafhankelijk en los van zowel de verwerking die wordt verricht door de redacteur van de webpagina waaraan de foto's zijn ontleend, als de indexering van die pagina.

Volgens de advocaat-generaal **moet bij de afweging van tegenstrijdige grondrechten die moet worden verricht in het kader van een verzoek om verwijdering van miniatures uit de resultaten van een zoekopdracht naar afbeeldingen uitsluitend rekening worden gehouden met de informatieve waarde van de foto's als zodanig, los van de inhoud van de webpagina waaraan zij zijn ontleend**.

Gelet op het feit dat de beeltenis van een individu een van de belangrijkste attributen van zijn persoonlijkheid is, is de bescherming van het recht van het individu op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer in deze context van bijzonder belang, **aangezien foto's bijzonder persoonlijke informatie kunnen overbrengen**.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106